

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet

Beredskabsplan og handlevejledning

Til forebyggelse og håndtering af sager med mistanke
eller viden om vold eller seksuelle krænkelser af børn og unge

Marts 2019 - Kort udgave

Dette er en kort beskrivelse af definitioner og begreber, samt en opstilling af symptomer på, at et barn/en unge har været udsat for overgreb.

Kolding Kommunes beredskabsplan kan ses i sin fulde længde på www.kolding.dk

Definitioner og begreber

Hvad kendetegner et seksuelt overgreb?

En seksuelt grænseoverskridende handling er en handling:

- hvor den voksne bruger sin magt til at udnytte barnet/den unges tillid.
- hvor den voksne krænker barnet/den unges integritet.
- som barnet ikke kan forstå, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til.
- som er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser.
- som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral.

Hvad kendetegner fysisk og psykisk vold?

Volden er en handling eller en trussel, der:

- er egnet til, eller krænker en andens persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader barnet/den unge.
- kan være både en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.
- overskrider samfundets love og normer.
- indebærer afstraffelse, indespærring, eller at barnet/den unge bliver forladt eller oplever følelsesmæssig afvisning.
- nedgør eller nedværdiger barnet/den unge.
- Hvad kan tyde på at et barn/en unge er/har været udsat for seksuelle overgreb?
- påfaldende og ikke alderssvarende seksualiseret adfærd
- ikke alderssvarende viden om seksuelle emner
- ikke alderssvarende interesse i forhold vedr. egen eller andres seksualitet
- svage personlige grænser
- grænseoverskridende adfærd
- pludselig ændret adfærd

- påfaldende påklædning eller kropsholdning
- fysiske tegn, fx blå mærker
- pludselig eller påfaldende modvilje mod at være sammen med en bestemt person
- pludselig eller påfaldende modvilje mod at være sammen med personer af et bestemt køn
- regredierende adfærd
- enten udadrettede adfærd med aggressivitet eller indadrettede adfærd med tilbagetrækning
- overtilpassethed
- opmærksomhedsvanskeligheder
- vanskeligheder med affektregulering
- ufrivillig vandladning eller afføring
- somatiske symptomer
- angst, opgivenhed eller depressive symptomer
- selvskadende adfærd (fx cutting)
- selvmordsadfærd
- søvnforstyrrelser/mareridt
- spiseforstyrrelser

Hvad kan tyde på, at et barn/en ung har været udsat for vold

Fysisk vold

- Mærker efter slag (med hånd eller redskab), brændemærker, sår på kroppen og lign.
- Mærker efter kvælningsforsøg.
- Brud på arme, ben, kraveben eller andre knoglebrud.
- Adfærdsmæssige tegn, nævnt under symptomer på seksuelle overgreb.

Psykisk vold

medfører ikke synlige mærker på barnet/den unges krop, men kan medføre alvorlige skader på barnet/den unges psykiske og mentale udvikling, og skaderne kan være lige så alvorlige som skader efter fysisk vold.

Et barn udsat for psykisk vold kan udvise en række af de samme symptomer som beskrevet under et barn udsat for seksuelle krænkelse.

Børn og unge med handicap

Vær opmærksom på, at disse børn og unge kan være særligt udsatte for vold og andre overgreb.

Du kan læse mere om forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap her: www.forebygovergreb.dk

Underretningspligt

Alle borgere har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis de får kendskab til overgreb mod et barn eller en ung.

Der gælder en særlig, skærpet underretningspligt for personer, der arbejder med børn og unge.

Se i øvrigt Kolding Kommunes hjemmeside: www.kolding.dk hvor du bl.a. kan finde pjecen "Underretning – et udtryk for omsorg".

Her finder du også indberetningsskema til underretning, både hvis du er privatperson og hvis du er fagperson.

Du kan desuden læse om, hvad det videre forløb er, når du har lavet en underretning.

Inddragelse af forældre ved underretning om vold eller seksuelle overgreb

Som udgangspunkt bør forældre altid orienteres og inddrages i forhold, som angår deres børns trivsel og udvikling.

Det gælder også, når der underrettes til de sociale myndigheder om, at deres barn har brug for støtte.

Hvornår skal forældre ikke inddrages?

Forældrene skal ikke orienteres om at der sendes underretning til de sociale myndigheder i sager om vold og overgreb, hvis mistanken retter sig mod en eller begge forældre eller andre i et forældre lignende forhold til barnet/den unge. I disse sager må forældrene ikke orienteres. Hvis du er i tvivl eller har brug for sparring kan du kontakte Familierådgivningen på telefon 79 79 79 79.

Handlevejledninger for ledere og medarbejdere

Sager med seksuelle overgreb eller vold imod børn og unge kan inddeles i tre forskellige niveauer: Bekymring – Mistanke – Konkret viden

Graden af viden har betydning for den videre handling.

Konkret viden eller mistanke om at et barn/en ung har været udsat for krænkelse fra et andet barn under 15 år

Hvis du har overrasket børnene/de unge i situationen, bør du spørge dem neutralt og lytten de, hvad de laver.

- Drøft evt. din mistanke med en kollega, som også kender børnene/de unge.
- Gå derefter til nærmeste leder og orienter om, hvad du har set, hørt eller gjort.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler, hændelser, der ligger til grund for mistanken.

Undlad at fortolke. Skriv ned.

Vis omsorg og interesse for begge børn/unge. Vær til rådighed.

Konkret viden eller mistanke der retter sig mod forældre eller stedforældre

Konkret viden

- Tal ikke med forældrene om sagen.
- Orienter omgående din leder og aftal, hvem der gør hvad i forhold til en underretning.
- Hvis din leder ikke er til stede eller er uenig med dig, er det dig, der skal gå videre med din viden. Kontakt evt. Familierådgivningen for at aftale nærmere – eller send en underretning med det samme.

Mistanke

- Tal ikke med forældrene om sagen.
- Drøft evt. din mistanke med en kollega, som også kender barnet/den unge. Gå derefter til din nærmeste leder og orienter om mistanken.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler, hændelser, der ligger til grund for mistanken. Undlad at for tolke.
- Hold fokus på barnet/den unge. Lyt, vær opmærksom på signaler og spørg åbent. Undlad at udsperge og afhøre.
- Vis omsorg for barnet/den unge. Vær til rådighed. Fasthold en normal hverdag for barnet/den unge.
- Aftal med din leder hvem, der gør hvad i forhold til underretning.
- Hvis din leder ikke er til stede eller er uenig med dig, er det dig, der skal gå videre med din mistanke. Kontakt Familierådgivningen for at aftale nærmere – eller send en underretning.

Konkret viden eller mistanke om at et barn/en ung har været udsat for overgreb fra en ansat

- Noter hændelser i forhold til mistanke.
- Er det forældre, som kommer til dig med en bekymring eller en mistanke om et seksuelt overgreb mod deres barn, kan du bede forældrene om at skrive deres samtaler med barnet ned.
- Kontakt straks din leder – og kun din leder – hvis du har viden om et seksuelt overgreb begået af en anden ansat. Din leder har ansvar for at gå videre med sagen.
- Hvis din viden er rettet mod din leder, skal du kontakte nærmeste overordnede leder direkte. Denne har ansvar for at gå videre med sagen.
- Lederen skal altid involvere personale juridisk afdeling når mistanken rettes mod en ansat.
- Lederen skal altid drøfte sagen med det rådgivende team, bestående af leder af Familierådgivningen, leder af området og en repræsentant for personalejuridisk afdeling når mistanken retter sig mod en ansat.
- Vis omsorg for barnet/den unge. Vær til rådighed. Fasthold en normal hverdag for barnet/den unge.

Konkret viden eller mistanke, der retter sig imod anden voksen end forældre eller ansat**Konkret viden**

- Orienter omgående din leder om din viden. Din leder skal herefter hurtigst muligt kontakte forældrene/forældremyndighedsindehaverne og videregive denne viden.
- Aftal med din leder, hvem der gør hvad i forhold til underretning.
- Hvis din leder ikke er til stede - eller er uenig med dig, er det dig, der skal gå videre med din viden. Kontakt evt. Familierådgivningen for at aftale nærmere – eller send en underretning med det samme.
- Underretningspligten gælder, uanset om der allerede er et samarbejde i gang om barnet/den unge.

Mistanke

- Drøft evt. din mistanke med en kollega, som også kender barnet/den unge. Gå derefter til din nærmeste leder og orienter om samtalen.
- Nedskriv hvilke tegn, signaler, hændelser, der ligger til grund for mistanken. Undlad at fortolke.
- Skriv ned.
- Hold fokus på barnet/den unge. Lyt, vær opmærksom på signaler og spørg åbent. Undlad at udspørge og afhøre.
- Aftale med din leder, hvem der gør hvad i forhold til eventuel underretning.
- Hvis din leder ikke er til stede eller er uenig med dig – er det dig, der skal gå videre med din mistanke. Kontakt evt. Familierådgivningen for at aftale nærmere – eller send en underretning.
- Vis omsorg for barnet/den unge. Vær til rådighed. Fasthold en normal hverdag for barnet/den unge.

Er du i tvivl?

Du kan få hjælp og vejledning følgende steder:

- Familierådgivningen
Tlf. 79 79 79 79

Senior- og Socialforvaltningen

Nicolajplads 6

6000 Kolding

Telefon 79 79 79 79

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Sammen designer vi livet